

[Sundhedsministeren]

vil til efteråret udsende den første af en række »forebyggelsespakker« i form af støtte- og oplysningsmateriale, der kan tilpasses de enkelte amters og kommuners lokale forudsætninger eller anvendes f.eks. af undervisningscentralerne eller af folkeoplysningen, frivillige organisationer m.v.

Den enkeltes livsstil kan naturligvis også påvirkes ved påbud og forbud, og det foreslås da også ofte i debatten.

Regeringen finder, at valget af påvirkningsmidler skal ske med respekt for den enkeltes individuelle frihed og integritet.

På visse områder må vi imidlertid forlange noget mere af hinanden: ved adfærden i trafikken (hensynsfuld kørsel, brug af sikkerhedssele m.v.) og ved at undgå, at rygere tvinger ikke-rygere til passiv rygning. I arbejdet skal de mindst farlige stoffer anvendes for at undgå arbejdsbetingede lidelser. Skal de alligevel anvendes, skal det gøres med omhu og under iagttagelse af de foreskrevne sikkerhedsforanstaltninger.

På visse områder kan det være nødvendigt at klargøre holdningerne ved at udstede regler for den enkeltes handlinger i disse sammenhænge.

Forebyggelse skal heller ikke reduceres alene til »fejlfinding« ved screeninger m.v. Der skal foregå en nøje afvejning af disse undersøgelser værdi med hensyn til de menneskelige konsekvenser, herunder eventuel skabelse af ubegrundet ængstelse i befolkningen, og den mulige øgede forebyggende eller helbredende virkning.

Hvem gør hvad i forebyggelsen?

Forebyggelsesprogrammet handler om de centrale myndigheders mål og initiativer på forebyggelsesområdet.

Forebyggelsesprogrammets intentioner vil imidlertid ikke kunne føres ud i livet uden det nødvendige samarbejde med decentrale myndigheder, private foreninger m.v.

Derfor vil de private sygdomsbekæmpende organisationer blive indbudt til et nærmere samarbejde. På samme måde vil kommuner og amtskommuner blive bedt om at samarbejde om gennemførelse af Forebyggelsesprogrammets initiativer.

Forebyggelsesarbejdet kan inspireres og støttes af de centrale myndigheder, men indsatsen skal ske lokalt: i kommuner og amtskom-

muner, i de lokale arbejdstilsynskredse og arbejdsmedicinske klinikker, i uddannelsesinstitutioner og i folkeoplysningen bl.a., som en del af de sociale udviklingsmidler (SUM) og 7-punkts-programmet, samt i idrætsklubber og i foreningslivet i øvrigt.

Lokalt ligger det politiske ansvar for forebyggelsesarbejdet hos kommunalbestyrelser og amtsråd. Tilrettelæggelsen af arbejdet bør indgå som en sædvanlig del af den kommunale beslutningsproces.

I det kommende forslag til lov om sundhedsvæsenet indgår som en ny og selvstændig bestemmelse, at kommuner og amtskommuner pålægges at drage omsorg for at fremme den lokale forebyggende og sundhedsfremmende indsats. Bestemmelsen sigter ikke alene på indsatsen inden for sundhedsvæsenet, men også på at se denne forebyggende indsats i forhold til de øvrige samfundsområder, f.eks. skoler, trafik og miljø.

Som den anden ændring på opgaveområdet foreslås det at samle sundhedsvæsenets forebyggende opgaver i forhold til børn og unge i kommunalt regi. Det indebærer, at ansvaret for lægeundersøgelser af børn under den undervisningspligtige alder og for vaccinationer af børn og unge overføres til kommunerne fra amtskommunerne. I forvejen forestår kommunerne sundhedsplejen, skolesundhedsplejen og tandplejen for børn og unge.

Ved at samle disse opgaver hos kommunerne bliver der skabt et bedre grundlag for et tæt og fleksibelt samarbejde om opgaveløsningen mellem den enkelte kommune, de kommunalt ansatte inden for sundhedsområdet og især de praktiserende læger. Både kommunerne og de praktiserende læger har udtrykt et generelt ønske om et nærmere samarbejde.

Amtsråd og kommuner vil endvidere blive forpligtet til at overveje og prioritere deres indsats på forebyggelsesområdet, på samme måde som det allerede sker på de øvrige sundhedsområder.

Regeringen lægger ikke op til, at der lokalt skal oprettes et nyt, særligt forebyggelsesvæsen. Sundhedshensyn bør derimod indgå som en naturlig del af det arbejde, der foregår i kommunalbestyrelser og amtsråd og i de enkelte forvaltninger. En række kommuner og amtskommuner har oprettet sundheds- eller forebyggelsesråd, og enkelte har ansat forebyggel-